

บทบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการในหนังสือรวมคำบรรยายเล่มนี้เป็นเล่มสุดท้ายของภาคการศึกษาปี บรรณาธิการขอคำพิพากษาฎีกาเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาลงพิมพ์ไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษากฎหมาย และขอให้ได้เป็นเนติบัณฑิตทุกคน

คำถาม การจับในทึรโหลฐาน โดยไม่ต้องมีหมายจับ หมายค้น ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๘๑, ๘๒ มีตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา วินิจฉัยไว้อย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๗๗๔/๒๕๕๓ การที่จะวินิจฉัยว่าเจ้าพนักงานตำรวจสามารถตรวจค้นอยู่ช่อมรณนต์ของจำเลยที่ ๑ และจับจำเลยที่ ๑ โดยไม่ต้องมีหมายค้นและหมายจับนั้น จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงเสียก่อนว่า มีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่ได้นำมาโดยการกระทำความผิดได้อยู่ในสถานที่ตรวจค้นและมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเนินช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายเสียก่อน และมีเหตุที่เจ้าพนักงานตำรวจจะจับจำเลยที่ ๑ ได้โดยไม่มีหมายจับของศาลตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๒ (๔) หรือไม่ จึงเป็นการฎีกาโต้เถียงในปัญหาข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวอันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๘๗/๒๕๕๓ ก่อนการค้นบ้านผู้ต้องหาครั้งนี้ เจ้าพนักงานตำรวจได้จับกุม ท. พร้อมเมทแอมเฟตามีนจำนวน ๙๕ เม็ดในเวลา ๑๖ นาฬิกาเศษ การค้นในทึรโหลฐานตามปกติจะต้องกระทำในเวลากลางวันตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๘๖ ขณะนั้นเป็นเวลาเย็นใกล้จะมีดแล้ว ประกอบกับยาเสพติดเป็นสิ่งของที่ขนย้ายหลบหนีได้ง่ายโดยเฉพาะในเวลากลางคืน นอกจากนี้สถานีตำรวจอำเภอห้างฉัตรมิได้อยู่ใกล้กับศาลชั้นต้น การไปขอให้ศาลชั้นต้นออกหมายค้นย่อมทำให้เนินช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ เมทแอมเฟตามีนอาจจะถูกโยกย้ายเสียก่อนแล้ว ดังนั้น จึงเข้าข้อยกเว้นให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นของศาลตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๘๒ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๕๘/๒๕๕๑ แม้เจ้าพนักงานตำรวจจะมีได้ดำเนินการขอหมายค้นจากศาลชั้นต้นก่อนเข้าตรวจค้นบ้านจำเลยก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าสายลับล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนที่หน้าบ้านจำเลย และเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมได้แอบซุ่มดูและ

เห็นเหตุการณ์การล่อซื้อดังกล่าว จึงเข้าตรวจค้นและจับกุมจำเลย เป็นกรณีที่เจ้าพนักงาน
ตำรวจพบเห็นการกระทำความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนและมีเมทแอมเฟตามีนไว้ใน
ครอบครองเพื่อจำหน่ายอันเป็นความผิดซึ่งหน้า และการตรวจค้นจับกุมได้กระทำต่อ
เนื่องกัน เจ้าพนักงานตำรวจจึงเข้าตรวจค้นบ้านจำเลยได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นตาม
ป.วิ.อ. มาตรา ๙๒ (๒) (เดิม) (ตรงกับตัวบทปัจจุบัน แต่นักกฎหมายบางท่านเห็นว่าน่า
จะปรับมาตรา ๙๒ (๔))

คำพิพากษานิติบทที่ ๑๔๙๖/๒๕๕๓ เจ้าพนักงานผู้จับกุมได้พบตัวจำเลยขณะขับ
รถโดยสารประจำทางจึงติดตามไปทำการจับกุมและตรวจค้นในทันทีทันใดที่จำเลยขับรถ
เข้าไปจอดในอุ้งรถโดยสารประจำทาง มิฉะนั้น จำเลยย่อมหลบหนีหรือเคลื่อนย้ายยาเสพติด
ให้โทษของกลางไปได้ เป็นกรณีที่เจ้าพนักงานผู้จับกุมสามารถค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ (๔)

คำถาม เจ้าพนักงานตำรวจที่มีอำนาจจับกุมนั้น จะต้องมีการลงบันทึกประจำวัน
ก่อนว่าออกปฏิบัติหน้าที่หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษานิติบทวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษานิติบทที่ ๑๓๕๓๕/๒๕๕๓ ร้อยตำรวจเอก ป. ซึ่งเป็นเจ้าพนักงาน
ตำรวจย่อมมีอำนาจและหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและทำการ
จับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายได้ นอกจากนี้ยังมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญา
ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๑๖) (๑๗) และมาตรา ๑๗ ซึ่งเป็นไปโดยผลของกฎหมาย
ดังนั้น ร้อยตำรวจเอก ป. จึงมีอำนาจจับกุม ควบคุมตัวจำเลย ตลอดจนการจัดทำ
เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในอำนาจหน้าที่ได้ หากจะเป็นเจ้าพนักงานตำรวจหรือไม่
ขึ้นอยู่กับกรรมการลงบันทึกประจำวันว่าออกปฏิบัติหน้าที่ดังที่จำเลยอ้างในฎีกาแต่อย่างใดไม่

คำถาม เจ้าพนักงานตำรวจตรวจค้นในที่รโหฐานโดยให้บุคคลซึ่งมิใช่บุคคลใน
ครอบครัวของผู้ครอบครองเป็นพยานในการค้นเพราะผู้ครอบครองไม่อยู่ แต่ระหว่างค้น
ผู้ครอบครองกลับมาและได้นำเจ้าพนักงานตำรวจตรวจค้นจนพบของกลาง ดังนี้ การ
ตรวจค้นชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๐๒ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษานิติบทวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษานิติบทที่ ๓๔๑๖/๒๕๕๓ มาตรา ๑๐๒ บัญญัติให้เจ้าพนักงานค้น
ต่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่หรือบุคคลในครอบครัวของผู้นั้นหรือถ้าหาบุคคลเช่นนั้น

ไม่ได้ ก็ให้คั่นต่อหน้าบุคคลอื่น อย่างน้อยสองคนซึ่งเจ้าพนักงานได้ร้องขอมาเป็นพยาน
ดังนี้ แม้ขณะเริ่มลงมือคั่นเจ้าพนักงานตำรวจจัดให้ จ. ซึ่งมีไขบุคคลในครอบครัว
จำเลยที่ ๒ เป็นพยานในการคั่นห้องจำเลยที่ ๒ เพียงคนเดียวเพราะจำเลยที่ ๒ ไม่อยู่
ก็ตาม แต่ระหว่างคั่นจำเลยที่ ๒ ได้กลับมานำเจ้าพนักงานตำรวจคั่นห้องจำเลยที่ ๒
ด้วยตนเองต่อไปจนกระทั่งคั่นพบเมทแอมเฟตามีนของกลาง จึงถือว่าเจ้าพนักงาน
ทำการคั่นห้องจำเลยที่ ๒ ต่อหน้าจำเลยที่ ๒ ผู้ครอบครองสถานที่ตามมาตรา ๑๐๒
แล้ว

แต่ถ้าการคั่นมิได้คั่นต่อหน้าผู้ครอบครอง โดยที่ผู้ครอบครองสถานที่อยู่ ณ ที่คั่น
มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๙๓/๒๕๔๙ การคั่นพบธนบัตรของกลางในช่องปลาที่
แขวนอยู่ข้างบ้านทิศตะวันออก นอกจากมิได้กระทำต่อหน้าจำเลยหรือสามีจำเลย ทั้ง ๆ
ที่จำเลยก็ถูกจับและควบคุมตัวอยู่ที่หน้าบ้านนั่นเองแล้ว ยังได้ความว่าการพบธนบัตรใน
ช่องปลาเป็นเรื่องที่ชั้นแรกสืบตำรวจตรี พ. คั่นพบเพียงคนเดียวก่อน แล้วจึงเรียกกำนัน
ที่เชิญมาเป็นพยานในการคั่นมาดู หาใช่ว่าเป็นการคั่นพบธนบัตรของกลางที่พบต่อหน้า
บุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งเจ้าพนักงานได้ขอร้องมาเป็นพยานดังที่ ป.วิ.อ. มาตรา
๑๐๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ไม่ พยานหลักฐานโจทก์เกี่ยวกับการคั่นพบธนบัตรของ
กลางซึ่งเจ้าพนักงานผู้ตรวจคั่นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด
จึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่ศาลจะรับฟัง

คำถาม ความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้กระทำความผิดฐานรับของโจร จะมีจำกัด
เฉพาะทรัพย์ในส่วนที่รับไว้หรือทรัพย์ของผู้เสียหายที่ถูกลักทั้งหมด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๗๗๘/๒๕๕๓ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ พิพากษายืนตาม
ศาลชั้นต้นให้จำเลยที่ ๑ คืบหรือใช้ราคาทรัพย์ที่ยังไม่ได้คืนโดยคำนวณจากราคารถยนต์
๓๗๐,๐๐๐ บาท หักราคาของกลางที่ได้คืนจำนวน ๑๙๒,๗๑๐ บาท คิดเป็นราคาทรัพย์
ที่ยังไม่ได้คืน ๑๗๗,๒๙๐ บาท นั้นเมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ กระทำผิดฐานรับ
ของโจร ความรับผิดชอบทางแพ่งของจำเลยที่ ๑ จะต้องมิอยู่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับความผิดฐานอาญาฐานรับของโจรเท่านั้น เมื่อปรากฏว่าโจทก์รวมได้รับของกลางที่
จำเลยที่ ๑ รับของโจรได้คืนไปแล้ว โจทก์จึงไม่มีอำนาจขอให้คืนหรือใช้ราคาในส่วนนี้
เพราะ ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ ไม่ได้ให้อำนาจไว้

คำถาม การอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงที่ไม่เกี่ยวกับเนื้อหาแห่งคำฟ้องหรือ ประเด็นแห่งคดี อยู่ในบังคับข้อห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๒๗/๒๕๓๗ โจทก์อุทธรณ์ว่าคำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ งดสืบพยานโจทก์ไม่ชอบนั้น เป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงที่มีได้เกี่ยวกับประเด็น แห่งคดี จึงไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔/๒๕๓๗ มูลคดีเกิดในเขตอำนาจของศาลจังหวัดฝาง พยานหลักฐานต่าง ๆ ก็อยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดฝาง ถ้าโจทก์ฟ้องคดีที่ศาล จังหวัดฝางก็จะเป็นการสะดวก แก่การพิจารณาพิพากษาคดียิ่งกว่าการฟ้องต่อศาลอาญา แม้จำเลยจะต้องยังอยู่ในเขตอำนาจศาลอำนาจศาลอาญา โจทก์ก็ชอบที่จะร้องขอต่อ ศาลอาญาให้สั่งให้เรือนจำที่คุมขังจำเลยอยู่ส่งตัวจำเลยไปคุมขังยังเรือนจำอำเภอฝางได้ ดังนั้นที่ศาลอาญาใช้ดุลพินิจไม่อนุญาตให้โจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลอาญา จึงชอบแล้ว

การอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่สั่งไม่อนุญาตให้โจทก์ฟ้องคดีต่อศาลชั้นต้น แม้จะเป็นการอุทธรณ์ดุลพินิจของศาลชั้นต้น ก็เป็นเรื่องที่โจทก์อุทธรณ์ได้แย้งดุลพินิจของ ศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๔ (๕) มิใช่เป็นการอุทธรณ์โต้แย้ง ข้อเท็จจริงในเนื้อหาแห่งคำฟ้องที่จะต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการพิมพ์